

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.III.20.170/2020/7.

A felperes:

felperes neve (**felperes lakcíme**)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Varga Marianna Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Varga Marianna ügyvéd, **jogi képviselő 1 székhelye**)

Az alperes:

alperes neve (**alperes székhelye**)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Soós Gábor ügyvéd (**jogi képviselő 2 székhelye**)

A per tárgya:

Közgyűlési határozat hatályon kívül helyezése

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Kecskeméti Törvényszék 4.P.21.936/2018/23.

A fellebbező fél és a fellebbezés sorszáma:

Felperes 4.P.21.936/2018/24.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és az alperes **.../2018.** számú közgyűlési határozatát hatályon kívül helyezi.

Mellőzi a felperest elsőfokú eljárási költség megfizetésére kötelező rendelkezést.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 200.000,- (Kettőszázezer) forint első- és másodfokú költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A tényállás

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint: A felperes 2002. év óta tagja az alperesi vadásztársaságnak. **tanú 1** vadásztárs kezdeményezésére a vadásztársaság fegyelmi bizottsága 2018. őszén fegyelmi eljárást indított a felperessel szemben, mivel a bejelentés szerint felperes megsértette a vadásztársaság alapszabályát, és ezzel fegyelmi vétséget követett el. A bejelentés alapján a vadásztársaság fegyelmi bizottsága 2018. október 26-án tárgyalást tartott, meghallgatta a felperest, valamint több tanút. A fegyelmi tárgyaláson meghozott **Fb/2018...** számú határozat szerint "az alapszabály 20. § (1) bekezdés d) pont megsértése miatt, amely szakasz értelmében fegyelmi

vétseget követ el az a személy, aki a vadásztársaság egyesületi életének etikai, erkölcsi normáival szemben összeférhetetlen, közösséget bomlasztó, intrikus magatartást tanúsít, és ezzel a társaság belső harmonikus működését, tevékenységét sérti, veszélyezteti, továbbá az alapszabály 20. § (1) bekezdés 1) pontjának megsértése miatt, mely szakasz értelmében fegyelmi vétseget követ el az a személy, aki magatartásával szándékosan, vagy súlyos gondatlanságból a vadásztársaságnak kárt okoz, a vadásztársaság jó hírét rontja, a tagok között ellentétet szít, a társaság összetartozását megbontja" a fegyelmi bizottság a felperessel szemben kizárásra irányuló javaslatot tett a közgyűlés felé.

- [2] Ezt követően 2018. november 10-én a közgyűlés meghozta **.../2018.** számú határozatát, mellyel a felperest az alapszabály 20. § (1) bekezdés d) pontjának és az alapszabály 20. § (1) bekezdés 1) pontjának megsértése miatt kizárta a vadásztársaságból. Megállapította, hogy a felperes fegyelmi vétseget követett el, amikor a vadásztársakat, a társaság vezetőit és a társaságot nyilvános helyeken szidta, szidalmazta. Ezzel a magatartással nemcsak a társaság rossz hírét keltette, de megbontotta annak belső egységét is.

Az indokolás szerint a fegyelmi tárgyaláson megjelent tanúk vallomásai alátámasztották a fegyelmi vétsegek elkövetését, mely cselekmény súlyával arányban álló büntetésként a legelemibb magaviseleti szabályok megszegése, a társaság egyes tagjaival és a társaság normáival szembe helyezkedő, összeférhetetlen, ellentéteket szító, egyeseket megalázó magatartás miatt a közgyűlés a kizárás büntetést látta alkalmazhatónak. Értékelte a súlyosbító és enyhítő körülményeket.

- [3] Az ítéletábra a fenti tényállást szükségesnek találta kiegészíteni az elsőfokú eljárásban már rendelkezésre állt, alábbi releváns peradatokkal:

Az alperesi vadásztársaság - felperessel szembeni fegyelmi eljárásra nézve hatályos - alapszabályának IV. fejezete rögzíti a fegyelmi eljárás szabályait, melyek közül a jelen perre nézve lényeges szabályokat a 21. §, valamint a 23. § 7. pont egyaránt tartalmaz.

- [4] Az alapszabály 21. § 1. pontja szerint a fegyelmi eljárás célja, és feladata, a fegyelmi vétsegek elkövető bizonyított cselekményével arányban álló felelősségre vonása, nevelése, a hasonló magatartás tanúsításától való visszatartása (speciális prevenció);

2. pont: Megelőzési követelmények teljesítése más vadászoknak hasonló jogsértéstől való visszatartása (generális prevenció);

3. pont: A vadászati fegyelem szilárdítása a haladó vadászati hagyományok, szokások erősítése az erkölcsi és etikai normák, az alapvető vadgazdálkodási, vadászati, lőfegyver-használati szabályok betartása és betartatására való nevelés.

Az alapszabály 23. §-a 1. pontja fegyelmi intézkedésként írásbeli megrovást, illetve próbára bocsátást (1 hónaptól 12 hónapig) rögzít.

A 2. pont szerinti fegyelmi büntetések:

- a) vadászati idényben társas vadásztól legfeljebb 1 évre eltiltás;
- b) trófeás vad lövésétől eltiltás legfeljebb 2 évre;
- c) vadászati jog 2 hónaptól 1 évig terjedő felfüggesztése;
- d) vadásztársaságbeli tisztségviseléstől eltiltás 2 évre (közgyűlési hatáskör);
- e) kizárás (közgyűlési hatáskör).

A 23. § 7. pontja szerint a kiszabott fegyelmi büntetéseknek és intézkedéseknek minden esetben meg kell felelniük a 21. §-ban meghatározott céloknak és feladatoknak. A büntetések és intézkedések közül az eset összes körülményének mérlegelése és értékelés során azt kell alkalmazni, amelyik legjobban igazodik az elkövető személyéhez, a cselekmény tárgyi súlyához, arányban áll a mulasztással, jogsértéssel. Az eljárás során értékelni kell az elkövető korábbi vadászati, egyéni magatartását, összes tevékenységét, a cselekményt enyhítő és súlyosbító, valamint a terhelő és mentő körülményeket.

- [5] A fegyelmi eljárás, a fegyelmi bizottság tárgyalásáról készült jegyzőkönyvet illetően az ítéletábra szükségesnek találja kiegészíteni a tényállást azzal, hogy a felperes mellett **tanú 2** ellen is

megindult, ott a felperes és **tanú 2**, mint eljárás alá vont személyek meghallgatása mellett tanúként meghallgatásra került **tanú 3**, **tanú 4** vadásztársak, **tanú 5** a **település 1-i** Vadásztársaság hivatásos vadásza, valamint **tanú 6** az alperesi vadásztársaság elnöke. A tanúk a felperessel való személyes kapcsolatukról, illetve a 2018. augusztus 19-én a **település 2-i** falunapon lezajlott társasági beszélgetésekről nyilatkoztak. Ott egy társaságban jelen voltak felperesen kívül **tanú 2**, **tanú 6** elnök, valamint **tanú 7**, **tanú 8** és **tanú 9**, valamennyien az alperesi vadásztársaság tagjai. A fegyelmi tárgyalás eredményeként az ott meghallgatott tanúk vallomásai alapján hozta meg a fegyelmi bizottság felperes kizárására irányuló javaslatát tartalmazó határozatát. A 2018. november 10-én megtartott közgyűlésen 1.) napirendi pont **tanú 2** elleni fegyelmi eljárás lefolytatása volt, míg 2.) napirendi pont volt a felperes elleni fegyelmi eljárás lefolytatása.

[6] Az 1. napirendi pont által előírt eljárás lefolytatásának eredményeként az alperesi társaság **Fb.2018...** számú határozatával **tanú 2** esetében az alapszabály 23. § (2) bekezdés c) pont és a (3) bekezdésben foglaltak alapján a vadászati jogot 1 évre felfüggesztette, mely büntetés végrehajtása további 2 évre felfüggesztésre került.

[7] A közgyűlési jegyzőkönyv 2. oldal 7. bekezdésében a 2. napirendi pont, vagyis felperes elleni fegyelmi eljárás lefolytatása keretében a hozzászólások között feltüntetésre került a felperes nyilatkozata, melyben elnézést kért mindenkitől, akit véletlenül megbántott. Előadta, úgy gondolja, hogy sokat dolgozott a társaságnak, de ha ez nem elég, akkor a közgyűlésre bízta a döntést. Ha a többség úgy dönt, hogy neki nincs helye ott, akkor azt elfogadja. Ezt követően került sor a szavazásra. A közgyűlés felperes esetében 20 fő igen, 9 fő nem, és 3 fő tartózkodás mellett meghozta a **.../2018.** számú határozatát, mellyel felperest kizárta az alperesi vadásztársaság tagságából. A határozat kihirdetésének és jogerőre emelkedésének időpontja: 2018. november 10.

[8] A határozat indokolásának jelen perbeli jogvitában releváns megállapításai az alábbiak.

A határozat elsődlegesen rögzíti, hogy a fegyelmi eljárás tárgya **tanú 1** vadásztárs bejelentése alapján az alapszabály 20. § (1) bekezdés d) és l) pont felperesi megsértése. Az alapszabály rendelkezéseit az indokolás szó szerint idézi, rögzítve egyúttal, hogy a bejelentő vadásztárs nyilatkozata szerint a felperesi vadásztárs ezeket a magatartásokat követhette el azzal, hogy a vadásztársakat, a társaság vezetőjét és a társaságot nyilvános helyen szidja, szidalmazza. A határozat megállapított tényállása szerint a vadásztársaság tagjainak egy része már társas vadászatokra sem jár el szívesen az eljárás alá vont személy intrikus magatartása miatt. A határozat szerint a fegyelmi tárgyaláson megjelent tanúk (**tanú 3**, **tanú 5**, **tanú 4**, **tanú 6**) jegyzőkönyvezett tanúvallomásaikban alátámasztották, hogy a felperes a társaságot, annak egyes tagjait és tisztségviselőit alkalmanként szidja, azok rossz hírét kelti. Ez előfordul nyilvános helyeken, falunapon. Ezzel a magatartással nemcsak a társaság rossz hírét kelti, de megbontja annak belső egységét, rombolja a szomszédos vadászatra jogosultakkal a kapcsolatát is. Az alperes **tanú 3** és **tanú 10** vadásztársakat mások előtt nyomdafestéket nem tűrő, becsületsértő jelzőkkel illeti, a többieket e vadásztársak ellen hangolja azzal, hogy őket ki kellene zárni a vadásztársaságból. A határozat további indokolása szerint emellett a felperes ellentéteket szított a szomszéd, **település 1-i** vadásztársaság és az alperesi vadásztársaság között, amikor igaztalan vádakkal illette a szomszéd vadásztársaság tagját, szakmai irányítóját, **tanú 5-öt**. A közgyűlés döntése során figyelembe vette enyhítő körülményként, hogy nevezett először valósított meg fegyelmi vétséget és korábban építő, hasznos tagja volt a vadásztársaságnak.

Súlyosbító körülményként került értékelésre, hogy az eljárás alá vont személy magatartása hosszú időn keresztül állhatatosan valósult meg, illetve az eljárás alá vont személy a társaságnak régóta tagja, akitől a társaság példamutatást várt volna el. Súlyosbító körülmény továbbá az, hogy a magatartás a vadásztársaság egyesület életét súlyosan veszélyeztette, több tagot tántorított el a közösségi együttlétől. Az eljárás során kiszabott büntetés célja az eljárás alá vont személy és a vadásztársaság tagjainak visszatartása a jövőbeli szabályszegésektől.

A kereseti kérelem és ellenkérelem

- [9] A felperes 2018. december 5-én bírósághoz érkezett keresetében kérte, hogy a bíróság a 2018. november 10. napján kelt, **.../2018.** számú kizáró közgyűlési határozatot semmisítse meg. Kérte az alperes perköltségben marasztalását. Kifejtette, hogy a terhére értékelt cselekmény nem tartozik a fegyelmi vétség körébe. A kizárására irányuló határozat jogszabály- és alapszabályellenes elsősorban azért, mert a terhére rótt cselekménnyel hasonló cselekmény miatt más vadásztársasági taggal szemben enyhébb szankció alkalmazására került sor, nem tartották be az arányosság elvét. Sérelmezte továbbá, hogy a kizáró határozat nem tartotta be a fokozatosság elvét, nem vette figyelembe, hogy korábban a felperes nem követett el fegyelmi vétséget. Előadása szerint cselekménye nem tartozik a fegyelmi vétségek körébe, minthogy a vadásztársaság belső életétől független eseményen a **település 2-i** falunapon történtek miatt vonták felelősségre, ahol nem csak a vadásztársaság tagjai voltak jelen. Magatartása ezért nem eredményezheti azt, hogy alkalmas legyen a vadásztársaság egyesületi életének etikai, erkölcsi normáival szemben összeférhetetlen, közösséget bomlasztó, intrikus magatartás megvalósítására. Túlzónak tartotta a kizáró határozat azon megállapítását, hogy a legelemibb együttműködési szabályok betartását is elmulasztotta volna. Megjegyezte, évente csupán 3-4 alkalommal vesz részt társas vadászaton így a magatartása sem lehetett olyan mértékű és olyan időtartamon keresztül fennálló, amely alkalmas lenne arra, hogy a vadásztársaság belső működését bomlassza.
- Utóbb 2019. május 22-én bírósághoz érkezett 11. sorszámú kereset-kiegészítésében a kereseti kérelem tartalmát nézve annyiban pontosította, hogy a vadásztársaság 2018. november 10. napján kelt kizáró határozatának hatályon kívül helyezését kérte, mert az a létesítő okiratba ütközik.
- [10] Az alperes érdemi ellenkérelmében kérte a per megszüntetését, megítélése szerint a kereset nem tartalmaz a bíróság ítéleti rendelkezésére irányuló konkrét kérelmet, az érvényesíteni kívánt jog és a jogalap megjelölése is hiányzik. Állította, a felperes kereseti kérelme nem határozott, annak megváltoztatása előtt még a határozat megsemmisítését, nem pedig hatályon kívül helyezését kérte. Vitatta a felperes tényállításait arra nézve, hogy csupán évi 3-4 alkalommal vett volna részt társas vadászaton, és vitatta azt is, hogy a kizárásra irányuló határozat jogszabály és alapszabályellenes. Kétségbe vonta, hogy a felperes bizonyított cselekménye, magatartása ne lenne fegyelmi vétség. A **település 2-i** falunap a vadásztársaság életétől nem független esemény, minthogy a vadásztársaság a földtulajdonosok számára vendéglátó ebédet tart a falunapon. Utóbb a keresetváltoztatás kapcsán arra is hivatkozott, hogy a felperes kereseti kérelme elkészt.

Az elsőfokú bíróság ítélete

- [11] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 50.000,- forint perköltséget. A bíróság ítéletének jogi indokolásában felhívta a perben már irányadó 2013. évi Ptk. azon rendelkezéseit, melyek a társadalmi szervezet határozatának hatályon kívül helyezése iránti szabályokat tartalmazzák, külön hangsúlyozva, hogy a Ptk. 3:36. § (1) bekezdése szerint a törvény a határozat közlésétől számított 30 napos perindítási határidőt ír elő, melyhez nem fűz jogvesztést. Anyagi jogi, elévülési határidő ki nem mentett elmulasztása esetén a bíróság a keresetet érdemben utasítja el. Ezzel kapcsolatban az elsődleges indoka a kereset-elutasításnak az elsőfokú bíróság részéről az volt, hogy pontos, a törvénynek megfelelő kereseti kérelmet csak a 2019. május 22-i keresetváltoztatással adott elő a felperes, mely már az említett 30 napos határidőn kívül esett.
- [12] A bíróság másodlagosan érdemben is vizsgálta a Ptk. 3:37. § (1) bekezdés szabályainak tükrében azt, hogy a felperes által sérelmezett közgyűlési határozat jogszabályt sért-e vagy az alperes létesítő okiratába ütközik-e. Az elbírálás fő szempontjaként hangsúlyozta, a bírói gyakorlat szerint a bíróság kizárólag a vitatott határozat jogszerűségét vizsgálhatja, nem foglalhat egyéb kérdésben állást. A rendelkezésre álló okirati bizonyítékokat értékelve rögzítette; az alperes az írásba foglalt döntése indokait részletesen kifejtette, azok tanú meghallgatásokon alapultak. A vadásztársak nyilatkozatai

alapján ismertetett tényekre tekintettel a bejelentés valóságát a bíróság is igazoltnak találta. Az okirati bizonyítékokkal szemben a perben meghallgatott tanúk vallomásából - minthogy ezek nagyobb része a falunapokon történekről közvetlenül nem értesült - a bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felperes a perben nem bizonyította eredményesen azon tényállítását, hogy a fegyelmi vétségként terhére rótt magatartásokat nem követte el. A bíróság figyelmen kívül hagyta a felperes azon hivatkozását, hogy más vadásztársal szemben a falunapon elhangzottak kapcsán jóval enyhébb jogkövetkezményt alkalmazott a közgyűlés, mert e tagkizáró határozat a bíróság álláspontja szerint nincs kihatással a felperessel szembeni jogkövetkezmény vizsgálatára. A falunapon a vadásztársaság tagsága vett részt, a közösségi rendezvényen a felperes vétkes kötelezettségszegése az egyesületi életre negatív hatást kifejtethetett, a felperes nyilatkozatai alkalmasak voltak arra, hogy a vadásztársaság jóhírért mások előtt rontsa. Az alapszabály szerinti felelősségre vonást ez megalapozhatta. A bíróság igazoltnak és felperes terhére róhatóknak találta, hogy **tanú 3** és **tanú 10** vadásztársait illetően sértő kijelentéseket tett, illetve elhangzott részéről, hogy a **település 3-i** területrészt azért záratta le az intézőbizottság, hogy a gímikákat „el lehessen lopni”. A bíróság álláspontja szerint **tanú 5** a **település 1-i** Vadásztársaság hivatásos vadásza tanúként úgy emlékezett vissza, hogy a felperes részéről hozzá intézett kérdés valójában állításként hangzott el arra nézve, hogy a **település 2-i** területen, annak **település 3-i** részén illegálisan, fegyverrel bérvadászatot folytatott.

A bíróság külön is hangsúlyozta, a kizáró határozat hatályon kívül helyezése iránti perben nincs lehetőség az alperes által lefolytatott bizonyítási eljárás során beszerzett bizonyítékok újra értékelésének és az alperes döntésének felülvizsgálata sem a bíróság feladata. E pertípusban kizárólag az vizsgálható, hogy az alapszabályba ütközés, illetve jogszabályba ütközés fennáll-e, csak ilyen esetben dönthet a határozat hatályon kívül helyezéséről a bíróság. Az elsőfokú mérlegelés szerint a felperes erre vonatkozó tényállításait nem támasztották alá a bizonyítékok, a bíróság ezért érdemben vizsgálva sem találta megalapozottnak a keresetet.

A fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[13] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérve elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését, másodlagosan pedig annak megváltoztatását akként, hogy a bíróság a keresetnek adjon helyt. Elsődlegesen sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság elkészttség okán utasította el keresetét, hivatkozott jogi képviselője ezen időszakbeli súlyos betegségére, mely akadályozta őt a kereseti kérelem pontosításában. Az első perfelvételi tárgyaláson sem tudott ez okból a jogi képviselő megjelenni, csak ezt követően volt módja fekvőbeteg-ellátásból való kikerülés nyomán arra, hogy elkészítse a keresetpontosítást, melyet haladéktalanul, elektronikus úton adott be a bírósághoz. Az első érdemi perfelvételi tárgyalást is ezt követően, 2019. május 27. napján tartotta meg a bíróság, ezért a módosított tartalma szerint kellett ekkor már figyelembe venni a petitumot.

Az érdemi bírói vizsgálat kapcsán felperes hangsúlyozta, nem hagyható figyelmen kívül az a tény, hogy korábban semmilyen fegyelmi vétséget nem követett el. Erre kitér a határozat is enyhítő körülményként. Az alapszabály úgy rendelkezik, hogy fegyelmi vétség esetén a fokozatosság, arányosság elvét kell figyelembe venni, azonban az ő esetében erre nem került sor, vele szemben azonnal a legsúlyosabb fegyelmi szankció alkalmazása történt. A perben meghallgatott tanúk emellett alátámasztották azon állítását, hogy ő nem tanúsított kirívó magatartást a vadásztársaság tagjaival szemben. A korábbi szóbeli figyelmeztetés a jelen perben azért nem releváns, mert az akkor elkövetett korábbi magatartása nem érte el a fegyelmi vétség megállapíthatóságának szintjét. A felperes hangsúlyozta, a Ptk. 3:70. § (1) bekezdése értelmében csak súlyos vagy ismételt szabálysértő magatartás teszi lehetővé a legsúlyosabb jogkövetkezmény alkalmazását, a tagkizárást. Felperesi álláspont szerint az alperes jogszabály- és alapszabályellenesen járt el akkor, amikor vele szemben a legsúlyosabb szankció alkalmazása mellett döntött.

- [14] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokok alapján történő helybenhagyására irányult. Alperesi álláspont szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes keresetét hatályosan 2019. május 22-én terjesztette elő, ez pedig a Ptk. 3:36. § (1) bekezdése szerinti anyagi jogi határidőn túl történt. Megjegyezte, az igazolásokban szereplő első időpont 2019. április 2., mely már ugyancsak az elévülési időn túli. Érdemben alperes hiányolta, hogy a fellebbezés nem jelöli meg azokat a konkrét jogszabályhelyeket, alapszabályi rendelkezéseket, amelyeket az alperes felperesi álláspont szerint megsértett. A Ptk. fellebbezésben idézett rendelkezésével kapcsolatban hangsúlyozta, ezek alperes általi megsértését a felperes nem bizonyította, az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes nem követett el jogsértést, a felperes kizárását kimondó határozat megfelel az alapszabálynak és a jogszabályoknak, arányos jogkövetkezmény alkalmazás történt.

Az ítéletábra döntésének indokai

- [15] A fellebbezés alapos.

- [16] Jelen eljárásra a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv. (Pp.) rendelkezései az irányadók. A Pp. 370. §-a egyértelműen meghatározza, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezés során milyen körben bírálhatja felül az elsőfokú bíróság ítéletét. A felülbírálati jogkör az adott kérdés vizsgálatának és minősítésének joga, mely magában foglalja az elsőfokú bíróság döntésének megváltoztathatóságát. A Pp. 369. §-ában egyértelművé teszi, hogy a másodfokú bíróság felülvizsgálati jogköre pontosan mire terjed ki. A felülbírálati jogkör szabályozásának az a célja, hogy a fellebbező fél egyértelműen jelölje ki a másodfokú bíróságtól kért jogvédelem tárgyát és körét. A Pp. 369. §-a a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének típusait határozza meg és azt is szabályozza, hogy a felülbírálati jogkörét milyen keretek között gyakorolhatja. Alapvető, hogy a fellebbezés okát és annak indokait a félnek egyértelműen meg kell határozni és ezzel kell kijelölni a másodfokú bíróságtól kért jogvédelem tárgyát és körét (Pp. 371. §). Mind a fellebbező félnek, mind ellenfelének tisztában kell lennie azzal, hogy a fellebbezést milyen okból, az elsőfokú eljárás konkrétan milyen cselekményeit sérelmezve terjesztette elő, csak ez jelölheti ki a másodfokú jogvita kereteit és alkalmazkodik a tisztességes eljárás követelményéhez. A fellebbezés tartalmával kapcsolatban az új Pp. rendelkezései szerint továbbra is a fellebbező fél kötelezettsége annak határozott megjelölése, hogy a jogorvoslat folytán a másodfokú bíróság milyen döntést hozzon, a kifogásolt rendelkezést vagy részét mennyiben változtassa meg, vagy helyezze hatályon kívül [Pp. 371. § b) pont], és neki kell megjelölnie a másodfokú bíróságtól gyakorolni kért felülvizsgálati jogkört. [Pp. 371. (1) bekezdés c) pont], és az anyagi vagy eljárási jogszabálysértést jogszabályhely megjelöléssel [Pp. 371. § d) pont].

A felperes fellebbezésében - hivatkozva arra, hogy az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy keresetét késedelmesen terjesztette elő - elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését kérte, melyre a Pp. 381. §-a szerint akkor van lehetőség, ha az elsőfokú bíróság által az ügy érdemi eldöntésére kiható lényeges eljárási szabálysértés vétett, mely a másodfokú eljárásban nem orvosolható.

E jogszabályi feltételből következik, hogy arra alapítottan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére a Pp. 369. § (1) bekezdésében írt eljárásjogi felülbírálati jogkör gyakorlása keretében van lehetőség. Az adós ugyan kifejezetten nem jelölte meg a gyakorolni kért felülbírálati jogkört, azonban a fellebbezésének tartalma [Pp. 110. § (3) bekezdés] alapján az megállapítható volt.

Ennek megfelelően az ítéletábrának e felülbírálat körében elsődlegesen azt kellett vizsgálni, hogy sértett-e eljárási szabályt az elsőfokú bíróság, amikor ítéletében a kereset késedelmes előterjesztését állapította meg.

- [17] Az egyesületként működő alperesi vadásztársaság, mint jogi személy [Ptk. 3:63. § (1) bekezdés] határozatának bírósági felülvizsgálata iránt a kizárási határozattal érintett felperes, mint tag által a Ptk. 3:35. §-a alapján kezdeményezett perben, a bírói gyakorlat szerint, a bíróságnak elsődlegesen a

Ptk. 3:36. § (1) bekezdésben előírt perindítási határidő betartását kell vizsgálnia (BH2006. 407 szám alatt közzétett eseti döntés). Az elsőfokú bíróság ezt szem előtt tartva vizsgálta a perindítás kapcsán a 30 napos határidő betartását. A szabályozás szerint a határozat hatályon kívül helyezése iránt attól az időponttól számított 30 napon belül lehet keresetet indítani a jogi személy ellen, amikor a jogosult a határozatról tudomást szerzett vagy a határozatról tudomás szerezhetett volna. Az elsőfokú bíróság a szubjektív határidő kezdő időpontját helyesen igazította a határozathozatal időpontjához, hiszen a 2018. november 10-i taggyűlésen, melyen a határozat megszületett, a felperes jelen volt. Ez tehát a tudomásszerzés időpontja. A felperes 2018. december 5-én nyújtotta be a bírósághoz a keresetét, az elsőfokú bíróság azonban ezt nem tekintette szabályszerű petitummal ellátott keresetnek, mivel az a határozat „megsemmisítését” kérte. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint szabályszerű petitummal ellátott kereset csak 2019. május 22-én érkezett meg a bírósághoz egy keresetkiegészítés formájában, ahol már a törvényi előírás szerinti hatályon kívül helyezés volt a kifejezett kérelem. A bíróság minősítése szerint ki nem mentett mulasztással történt a perindítás, elsődlegesen erre alapozta a felperes keresetének elutasítását.

[18] A Ptk. 3:36. § (1) bekezdés szerinti határidő szubjektív, anyagi jogi és elévülési jellegű, ami azt jelenti, hogy kezdete a jogosult határozatról való tudomásszerzésétől számít, mely azonban éppen szubjektív volta, illetve elévülési jellege miatt beláthatatlan ideig elhúzódhat, ezért iktatott be a jogszabály a rendszerbe egy 1 éves jogvesztő határidőt is. A határidő anyagi jogi jellegét illetően kiemelő, hogy a tudomásszerzéstől számítottan azon belül - tehát 30 napon belül - kell a keresetet benyújtani a bírósághoz. A keresetlevélnek a határidőn belül meg is kell érkeznie a kereset elbírálására illetékességgel és hatáskörrel rendelkező bírósághoz, arra a polgári perrendtartás határidőre vonatkozó rendelkezései nem alkalmazhatók. Ezt az irányadó bírói gyakorlatot tükrözi a PJD2020. 18 szám alatt közzétett eseti döntés, melynek indokolásából kiemelőnek találja az ítéletábra azt, hogy a bíróság még a perfelvételi tárgyaláson is lehetségesnek találta a kereseti kérelem pontosítását, törvényszöveghez igazítását. Az említett eseti döntésben nem emiatt tekintette elkésztett benyújtottnak a bíróság a keresetet, hanem azért, mert a Pp. 146-148. § figyelembevételével kívánta a felperes határidőn belül benyújtottnak tekinteni pert indító beadványát. Az eseti döntés indokolásában a bíróság kifejtette, az anyagi jogi határidők jellemző sajátossága, hogy az előírt cselekményt a határidő lejártáig lehet ténylegesen megtenni, nem érvényesül a polgár perrendtartásnak az a rendelkezése, hogy az eljárási cselekményt tartalmazó beadványt elegendő az utolsó napon ajánlott küldeményként postára adni.

A jelen esetben a pert indító beadvány a taggyűléstől számított 30 napos határidőn belül megérkezett az elsőfokú bírósághoz, abban az a kérelem, hogy a felperes határozat megsemmisítését kéri, tartalma szerint [Pp. 110. § (3) bekezdés] megfelel a hatályon kívül helyezés iránti kérelemnek. A bíróság kasszációs jogkörét teszi lehetővé a törvényi rendelkezés, ami lényegét tekintve a határozat megsemmisítését jelenti, a megváltoztatás lehetősége nélkül. A kereseti kérelem törvényszöveg szerinti utólagos pontosítása nem jelenti azt, hogy a határidőben és hatályosan benyújtott pert indító beadvány elkésztettnek legyen tekinthető. Az elsőfokú bíróság ezért eljárási szabályt sértve állapította meg a kereset késedelmes benyújtását, azonban hatályon kívül helyezésre nem kerülhetett sor, mert a keresetet érdemben is elbírálta másodlagos indokolásában.

[19] Mindezekből következően az ítéletábra az érdemben elbírálandó keresetre nézve, az elsőfokú bíróság ezzel kapcsolatos másodlagos indokolását bírálta felül a fellebbezési hivatkozások tükrében.

[20] A felperes fellebbezésében másodlagosan kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, hivatkozva arra, hogy az elsőfokú bíróság az Alapszabály 20. § (1) bekezdése, és a Ptk. 3:70. §-ának rendelkezései alapján a rendelkezésre álló tényekből téves következtetést vont le.

A jelen esetben egyesület tagkizáró határozatának bírósági felülvizsgálata volt a per tárgya, tehát irányadó a Ptk. 3:70. § (1) bekezdése, mely akkor teszi lehetővé a tagkizárást, ha az egyesület alapszabályát vagy közgyűlési határozatát *súlyosan* vagy *ismételten sértő* magatartást tanúsít a tag. A határozat hatályon kívül helyezése a Ptk. 3:37. § (1) bekezdés általános szabálya szerint akkor

lehetséges, ha a határozat jogszabályt sért vagy a létesítő okiratba ütközik. A felperes fellebbezésében e körben arra hivatkozott, hogy az elkövetett magatartások nem olyan kirívóak, amelyek a Ptk. 3:70. § (1) bekezdés szerinti tagkizárást megalapoznák, másrészt enyhítő körülmények ellenére az alapító okiratban előírt fokozatosság, illetve arányosság elvének figyelmen kívül hagyására hivatkozott, ezért kérte az elsőfokú bíróságtól eltérő anyagi jogi minősítést oly módon, hogy az őt kizáró taggyűlési határozat létesítő okiratba ütközik. Az elsőfokú ítéletet a másodfokú bíróságnak a fellebbezés tartalma szerint a Ptk. 369. § (3) bekezdés c) és e) pontja szerinti felülvizsgálati jogkörben eljárva kellett vizsgálnia. Eldöntendő az volt, hogy a felperes milyen súlyú magatartást tanúsított, és az elsőfokú bíróság helyes jogkövetkeztetést vont-e le, az megfelel-e a Ptk. irányadó, és az Alapszabály anyagi jogi szabályainak.

[21] Az elsőfokú bíróság ítéletének érdemi jogi indokolásában hangsúlyozta, hogy a kizáró határozat hatályon kívül helyezése iránti perben a bíróság kizárólag a határozat jogszerűségét nézheti, nincs lehetőség az alperes által lefolytatott bizonyítási eljárás során szerzett bizonyítékok újra értékelésére és az alperes döntésének felülvizsgálatára. Az ítéletábra álláspontja szerint ez a merev elbírálási szempont differenciálendő, hiszen, ha a döntés alapjául szolgáló bizonyítékok tényszerűen nem támasztják alá a társasági határozatot, vagy ha a határozat a szerzett bizonyítékokkal ellentétes megállapításokon alapul, ez megalapozhatja a hatályon kívül helyezést. Lényeges elbírálási szempont, hogy tagkizárást csak jogszabályt, vagy az egyesület alapszabályát súlyosan vagy ismételten sértő magatartás eredményezhet. Ha ezt a rendelkezésre álló bizonyítékok nem támasztják alá, úgy a bíróság indokolt esetben érdemben felülmérlegelheti a taggyűlési határozat alapjául szolgáló bizonyítékokat és attól eltérő jogi álláspontja, mérlegelése folytán is hatályon kívül helyezheti a jogszabályt, illetve alapító okiratot sértő taggyűlési határozatot. E felülmérlegelés korlátját csak az képezheti, hogy az alapszabály kiterjesztő értelmezésére nem kerülhet sor, a bírósági beavatkozásnak kizárólag jogszabály-, illetve alapszabálysértés esetén van helye, a bíróság kisebbség védelmi szempontok alapján nem jogosult a keresettel támadott határozat hatályon kívül helyezésére (PJD2017. 18 szám alatt közzétett eseti döntés). A bíróság az alperes szervezeti és működési autonómiájába sem avatkozhat be, nem vizsgálhatja, hogy a keresettel támadott határozat az alperes céljainak, érdekeinek, programjának megfelel-e (PJD2017. 12 szám alatt közzétett eseti döntés). Lényeges továbbá az az irányadó bírói gyakorlat, mely szerint az ilyen típusú perben a kereset előterjesztésére nyitva álló igényérvényesítési határidő alatt megjelölt okok képezhetik csak a vizsgálat tárgyát, a határidő letelte után újabb hivatkozásokat nem hozhat fel a felperes (BDT2014. 3085 szám alatt közzétett eseti döntés).

[22] Az elsőfokú bíróság az okirati bizonyítékokat értékelve jogszabályba-ütközésre nem következtetett, álláspontja szerint az alperes írásba foglalt döntéseit részletesen indokolta, tanúkat hallgatott meg a vadásztárs által bejelentett tényre, bizonyítást folytatott le, és igazoltnak találta a felperes fegyelmi vétségét megvalósító magatartását.

Az elsőfokú bíróság - elbírálási álláspontja ellenére - a perben tanúkat hallgatott meg, és a felperes fegyelmi vétségét megvalósító magatartását fennállónak minősítette tanú 11, tanú 12, tanú 13, tanú 14, **tanú 4, tanú 5** vallomása alapján. Nem vizsgálta azonban a fegyelmi vétséget megvalósító magatartást, annak mibenlétét, súlyosságát, nem vizsgálta a fegyelmi vétséget megvalósító magatartás miatt kiszabott büntetés arányosságát, a büntetés kiszabásánál a fokozatosságot, és a mentesítő körülményeket.

A Pp. 369. § (3) bekezdés e) pontja alapján azonban a másodfokú bíróság az anyagi jogi felülbírálat során határozhat olyan kérdésben, amelyet az elsőfokú bíróság nem tárgyalt, illetve melyről nem határozott, ezért érdemben vizsgálhatta a határozat jogsértő voltát.

[23] A perbeli esetben a felperes a fegyelmi eljárás során tanúvallomásokkal feltárt magatartásának súlyosságát határidőn belül vitatta, és ezért minősítette jogszabályba ütközőnek a kizárását kimondó taggyűlési határozatot a Ptk. 3:70. § (1) bekezdésbe ütközés miatt. A fellebbezésben is fenntartott

másodlagos kérelem pedig azon alapult, hogy a közgyűlés nem tartotta be az alapító okirat 21. § 1. pontjában, valamint 23. § 7. pontjában szabályozott arányossági elvet.

Az alapító okirat 21. § 1. pontja szerint a fegyelmi eljárás célja, a fegyelmi vétséget elkövető bizonyított cselekményével arányban álló felelősségre vonása, nevelése a hasonló magatartás tanúsítástól való visszatartása (speciális prevenció). A 23. § 7. pont a kiszabott fegyelmi büntetések esetén előírja, hogy azoknak meg kell felelniük a 21. §-ban meghatározott céloknak és feladatoknak, a büntetések közül az eset összes körülményeinek mérlegelése és értékelése során azt kell alkalmazni, amelyik legjobban igazodik az elkövető személyéhez, a cselekmény tárgyi súlyához, arányban áll a mulasztással, jogsértéssel. Az eljárás során értékelni kell az elkövető korábbi vadászati egyéni magatartását, összes tevékenységét, a cselekményt enyhítő és súlyosító, valamint a terhelő és mentő körülményeket.

E rendelkezésekből következik, hogy a tagkizárás jogintézménye alapvetően a jogi személy érdekeinek védelmét kell, hogy szolgálja. Arra ad módot, hogy a szervezettel együttműködni nem tudó, a jogi személy céljai elérését nagymértékben veszélyeztető, súlyosan szervezetellenes magatartást tanúsító tag tagsági jogviszonya megszüntetésre kerüljön. A tagkizárásra, mint az alapító okirat szerinti legsúlyosabb fegyelmi büntetésre (23. § 2.e. pont), azonban csak olyan esetben kerülhet sor, ha a tag magatartása a szervezet jövőbeli működésére és céljai elérésére valós, súlyos veszélyt jelent. Ennek nem lehet önmagában alapja az, ha a tagok között belső viták alakulnak ki, melyek miatt nem biztosított az egymás közti harmonikus együttműködés. A bíróságnak az eset összes körülményeit mérlegelve kell kialakítani álláspontját arra nézve, hogy a tagsági jogviszony fenntartása nagymértékű, reális veszélyt jelent-e a társaság céljai elérése szempontjából (Fővárosi Ítéltábla 13.G.40.419/2017/6-II., Szegedi Ítéltábla Pf.I.21.025/2017/6. számú, Döntvénytárban közzétett eseti döntései, továbbá PJD2018. 18 szám alatt közzétett eseti döntés).

[24] Elsőként vizsgálendő volt a felperes által kifejtett, fegyelmi vétséget megvalósító magatartás súlyossága, kirívó jellege. Az alperes több kifogásolt felperesi magatartást egy határozatba foglalt és ezeket együttesen tekintette tagkizárásra okot adó körülményeknek. A kizárásra okot adó körülményeket ezért a perben külön-külön kell vizsgálni.

[25] A rendelkezésre álló bizonyítékokat, tanúvallomásokat ebből a szempontból értékelve két tényállás esetében az ítéltábla megállapította, hogy azokat a fegyelmi eljáráson felvett tanúbizonyítás nem alapozza meg. Az említett falunapon két tanú hallotta, hogy felperes két vadásztársát szidalmazta, illetve pejoratív jelzőkkel illette, de a társaság vezetőire, illetve az egész társaságra nézve a nyilvános helyen történő szidalmazást, hamis vádolást a tanúbizonyítás nem támasztja alá. A fegyelmi tárgyaláson felvett **tanú 6** tanú tanúvallomásában előadta, hogy a felperes **tanú 5-öt** a szomszédos, **település 1-i** Vadásztársaság tagját megvádolta azzal, hogy a **település 3-i** területén bérvadásztatott, és ezt a falunapon telefonon is közölte vele. **Tanú 3**, valamint **tanú 10** vadásztársait emellett pejoratív jelzőkkel illette, de **tanú 2** (másik felelősségre vont tag) mondta azt, hogy az intézőbizottság azért zárta le a területet Füzesen, hogy el lehessen lopni a bikákat, továbbá ő tett nyilatkozatokat a **település 2-i** vadásztagokkal szemben kizárásukat követelve, illetve felvetette a vadászterület megosztását.

Az alperesi vadásztársaság vezetőségének vádolását az említett falunapon való beszélgetések felidézése során a tanúk **tanú 2** esetében támasztották alá, amikor az intézőbizottság intézkedéseit kritizálta az említett személy (**tanú 4** és **tanú 6** tanúvallomásai).

[26] A határozat másik, felperes terhére nem róható, tanúbizonyítással alá nem támasztott megállapítása, hogy a vadásztársaság tagjainak egy része társas vadászatokra nem jár el a felperes intrikus magatartása miatt. Ezzel kapcsolatban kizárólag **tanú 3** tanúvallomásának egyetlen mondata áll rendelkezésre, aki miután elmondta, hogy hallotta másoktól, hogy a háta mögött szidalmazza őt a felperes, úgy nyilatkozott „Ezek után nem tudom, hogy tudnék-e a felperessel együtt vadászni. Majd

az idő megoldja." Ez a nyilatkozat nem tekinthető olyannak, mely kifejezetten a társas vadászaton való együttes részvételtől való teljes elzárkózást mutatná a felperes magatartása miatt.

A két vadásztársal való rossz viszonyt és rájuk vonatkozó dehonesztáló, pejoratív jelzőkkel történt említést a felperes mindvégig tagadta, ugyanakkor a tanúbizonyítás ezt alátámasztotta.

Emellett ugyancsak tényyszerűen alátámasztott az, hogy a falunapon a szomszédos **település 1-i** Vadásztársaság hivatásos vadászának telefonos megkeresésére sor került, ekkor a felperes érdeklődött az iránt, hogy történik-e bérvadásztatás az alperesi vadászterületen. Kizárólag e két felperesi magatartás tekinthető tehát a fegyelmi eljárás alapjául szolgáló magatartásnak, melyeket a perben is lefolytatott tanúbizonyítás alátámasztott. Két egyesületi tagtársal való együttműködés hiánya vagy velük való belső vita, az ítéletábra álláspontja szerint önmagában nem alapozhatja meg a kizárást, mint legsúlyosabb fegyelmi büntetés kiszabását. A szomszédos vadásztársaság vadásmesterének megkeresése és az azzal kapcsolatos felperesi érdeklődés nem jelenti, hogy rossz hírét keltené a saját vadásztársaságának, sőt ezzel ellentétben ez akár úgyis értékelhető, hogy a vadásztársaság érdekeinek védelmében érdeklődött a felperes éppen abból a célból, hogy az ezzel kapcsolatos általa hallott szóbeszédet tisztázza. Kétségtelen, hogy ezt illetéktelenül kezdeményezte, provokatív módon, mely kisebb súlyú fegyelmi vétségként értékelhető, de a legsúlyosabb szankció alkalmazására ez sem adhat alapot. Mindezek alapján igaztalan, hamis vádak vagy a két vadásztársaság közötti ellentét szítása ezzel még nem nyert bizonyítást. Hangsúlyozza az ítéletábra, hogy a kizárásról döntő határozatnak tényeken, bizonyítékokon kell alapulnia, és azok okszerű értékelését kell a közgyűlési határozatnak tartalmaznia. A felperesi nyilatkozatok a Ptk. 3:70. § (1) bekezdése tükrében való értékelése arra a következtetésre mutat, hogy a felperes tényyszerűen bizonyított magatartásai együttesen sem érik el azt a súlyossági szintet, melyek a legsúlyosabb büntetést, a tagkizárást szükségessé tennék. Külön hangsúllyal jegyzi meg az ítéletábra, hogy a közgyűlési határozat kifejezetten enyhítő körülményként említi, hogy a felperes korábban nem valósított meg fegyelmi vétséget és építő, hasznos tagja volt a vadásztársaságnak. Az enyhítő körülmények ténye már önmagában aggályossá teszi a legszigorúbb fegyelmi szankció alkalmazását.

[27] Az ítéletábra helytállónak találta a fellebbezés azon hivatkozását is, mely az arányossági szabályokkal ellentétes fegyelmi büntetés alkalmazást sérelmezte. A tanúbizonyítással feltárt, illetve felperes által részben nem vitatott két magatartás - mérlegeléstől függően - elérheti a jogsértés bizonyos szintjét, enyhébb fegyelmi felelősségre vonást esetlegesen megalapozhat, de semmiképpen nem olyan súlyú, hogy a legszigorúbb jogkövetkezmény alkalmazására kerüljön sor, különös tekintettel a már említett enyhítő körülményekre is.

[28] A más tagokkal folytatott viták, kialakult konfliktushelyzetek vagy a társas vadászaton való kifogásolható magatartás esetén arányosnak tűnő fegyelmi büntetés az alapszabály 23. § (2) bekezdés a) pontja szerinti társas vadászattól történő eltiltás lehet. Itt jegyzi meg az ítéletábra, hogy az alperesi vadásztársaság nincs elzárva attól, hogy újabb fegyelmi eljárás keretében a tényyszerűen bizonyított felperesi magatartásokkal arányban álló más, de mindenképpen enyhébb fegyelmi büntetést szabjon ki.

[29] A tagkizárást tartalmazó határozat azonban a Ptk. 3:70. § (1) bekezdés azon rendelkezésébe ütközik, mely szerint tagkizárásra csak az alapszabály, vagy jogszabály *súlyos* megsértése esetén kerülhet sor. Megjegyzendő, hogy ismételt sértő magatartást a taggyűlési határozat sem hozott fel felperes terhére, sőt kifejezetten rögzíti az enyhítő körülmények között, hogy korábban ilyen magatartást a felperes nem tanúsított. A keresettel támadott taggyűlési határozat ezen túl az alapszabály arányossági szabályait is sérti, ezért az ítéletábra indokoltnak találta az elsőfokú bíróság ítéletének Pp. 383. § (2) bekezdés szerinti megváltoztatását, és a Ptk. 3:37. § (1) bekezdés alkalmazásával a jogszabálysértő, illetve létesítő okiratba ütköző határozat hatályon kívül helyezését.

[30] Az elsőfokú ítélet megváltoztatása folytán az eredményesen fellebbező felperes teljes egészében pernyertes lett, így az általa lerótt elsőfokú és fellebbezési illeték, valamint a jogi képviselével

kapcsolatban az első- és másodfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjra, mint perköltségre jogosult, ennek megtérítésére a peresztes alperes köteles [Pp. 83. § (1) bekezdés].

[31] A nem meghatározható pertárgyértékű perben az ügyvédi munkadíj összegét az ítélőtábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3)-(6) bekezdései alapulvételével határozta meg, mely arányos a perben kifejtett ügyvédi tevékenységgel. Az ítélőtábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdés főszabályát alkalmazva tárgyaláson kívül bírálta el.

Szeged, 2020. július 14.

Dr. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó s.k.	Dobler László s.k.	Tolna András s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró